

Talking 2030: ออสเตรเลียมุ่งเพิ่มผลผลิตหน้าฟาร์มให้ได้แสนล้านเหรียญในปี 2030

เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2561 นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย นาย Malcolm Turnbull ประกาศรายงานฉบับใหม่จัดทำโดย National Farmers' Federation (NFF)¹ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นการสนทนาเกี่ยวกับอนาคตของภาคเกษตรกรรมในออสเตรเลีย โดยใช้ชื่อว่า 'Talking 2030' ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัท Telstra และบริษัท KPMG ทั้งนี้ Talking 2030 มีแนวคิดหลักเพื่อต้องการให้เกิดการขับเคลื่อนในภาคอุตสาหกรรมการเกษตรออสเตรเลีย เป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตหน้าฟาร์มให้ได้ 100,000 ล้านเหรียญออสเตรเลีย ภายในปี 2573 หรือเป็นการเติบโตประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่าผลผลิตในปัจจุบัน (ปี 2561)

Talking 2030 เป็นการสร้างความร่วมมือในภาคเกษตรกรรมเพื่อให้เกิดการสนทนาเกี่ยวกับอนาคตของการเกษตรออสเตรเลีย และเป็นการกำหนดวิธีดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มจากการจัดทำเอกสารการอภิปราย (Discussion Paper) เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาคอุตสาหกรรมเกี่ยวกับแนวทางกระตุ้นการเติบโตของภาคเกษตรกรรมออสเตรเลีย เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของ NFF ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตหน้าฟาร์ม 100,000 ล้านเหรียญออสเตรเลียภายในปี 2573 หลังจากนั้น NFF จะเริ่มดำเนินการจัดประชุมโต๊ะกลมทั้งสิ้น 13 แห่งทั่วประเทศ เพื่อรวบรวมแนวความคิดใหม่ๆ จากผู้นำในภาคเกษตรกรรมในแต่ละท้องถิ่น และสรุปรวมข้อสนับสนุนสำหรับการวางแผนในระยะ 10 ปีข้างหน้า ทั้งนี้บริษัท Telstra และ NFF ได้จัดตั้งเงินทุน 200,000 เหรียญออสเตรเลีย เพื่อเป็นการสนับสนุนแนวความคิดที่ได้นำไปปฏิบัติจริงจาก Talking 2030

¹National Farmers' Federation (NFF) เป็นหน่วยงานสนับสนุนแห่งชาติ เป็นตัวแทนเกษตรกรและภาคเกษตรกรรมของออสเตรเลีย โดยถือเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่มีความสำคัญและได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากในออสเตรเลีย NFF ถือเป็นเสียงของภาคเกษตรกรรม มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะและการพัฒนาโยบายทางด้านเกษตรกรรมออสเตรเลีย

การเข้าใจผู้บริโภคในอนาคต (Understanding our future customer)

ผู้บริโภคในออสเตรเลียมีแนวโน้มในการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพและได้รับอิทธิพลจากอาหารเอเชียเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีความต้องการโปรตีนจากแหล่งใหม่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันพบว่าจำนวนผู้บริโภคโปรตีนจากพืชเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่แนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์ยังคงเพิ่มขึ้นทั่วโลก ทำให้เกิดการแข่งขันในตลาดโปรตีนแบบใหม่เกิดขึ้น คือ เนื้อสัตว์ทางเลือก ซึ่งประกอบด้วยเนื้อสัตว์แบบเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (Lab-grown meat) และเนื้อสัตว์เลียนแบบ (Plant-based imitation)

นอกจากนี้ ผู้บริโภคปัจจุบันมีความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไป โดยต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งผลิตอาหารและวิธีการผลิตมากขึ้น อีกทั้งให้ความสำคัญกับสวัสดิภาพสัตว์ การดำเนินการเกษตรแบบยั่งยืน ความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการมากยิ่งขึ้นกว่ารสชาติอาหารและราคาสินค้า ซึ่งหมายความว่า เกษตรกรนอกจากจะต้องคำนึงถึงปริมาณผลผลิตแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภคในด้านจริยธรรมการผลิต สิ่งแวดล้อม และคุณค่าทางโภชนาการอีกด้วย ทั้งนี้ ในเชิงการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก สินค้าเกษตรออสเตรเลียจัดว่าเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมเชื่อถือจากผู้บริโภคต่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น ออสเตรเลียจะต้องรักษามาตรฐานนี้และมีการตรวจสอบความถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบย้อนกลับ และเป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกได้

ออสเตรเลียควรต้องพิจารณาการเปิดตลาดใหม่ โดยดำเนินการความตกลงทางการค้ากับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชีย และควรพิจารณาการใช้เทคโนโลยีการค้าแบบ E-commerce เพื่อลดข้อกีดกันทางการค้า และช่วยให้ผู้ผลิตสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

การเพิ่มมูลค่าของ supply chain (Supercharging our supply chain)

การเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานของออสเตรเลียจะต้องครอบคลุมถึงระบบการขนส่งสินค้าทางอากาศและระบบเครือข่ายดิจิทัลที่สนับสนุนการจัดการห่วงโซ่อาหารแบบทันที เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต คุณภาพอาหารและการส่งออก โดยในปี 2560 รัฐบาลออสเตรเลียได้ประกาศเพิ่มงบประมาณการสร้างรางรถไฟ เพื่อเร่งการพัฒนาโครงการรถไฟภายในประเทศ เป้าหมายคือ ภายในปี 2573 เขตการผลิตอาหารหลักในออสเตรเลียควรมีความสามารถในการขนส่งอาหารจากแหล่งผลิตถึงตลาดจำหน่ายสินค้าโดยตรง นอกจากนี้ ออสเตรเลียต้องหาวิธีการจัดการเพื่อให้เกษตรกรหลุดพ้นจากการเป็นผู้รับราคา (Price takers) และวิธีการเพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการความเสี่ยงได้ดีขึ้น

การเติบโตอย่างยั่งยืน (Growing sustainably)

จำนวนประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็นหนึ่งหมื่นล้านคน ภายในปี 2593 ส่งผลให้แนวโน้มปริมาณความต้องการอาหารในอนาคตจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น ความท้าทายในอนาคตของภาคเกษตรกรรมและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คือการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ไม่เพียงจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพของกรรมวิธีการผลิต แต่จะต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดของเสียที่เกิดขึ้นด้วย ทรัพยากรน้ำถือเป็นหัวใจสำคัญของการเกษตรแบบยั่งยืนในออสเตรเลีย โดยเฉพาะโครงการ Murray-Darling Basin (MDB) ถือเป็นหัวใจสำคัญของนโยบายการจัดการน้ำในออสเตรเลีย และเป็นหลักการใช้น้ำอย่างยั่งยืนเพื่อการผลิตอาหารและสิ่งแวดล้อมซึ่งนำมาใช้กับแม่น้ำใน MDB ทั้งหมด และเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ชุมชนเกี่ยวกับการใช้น้ำชลประทาน ออสเตรเลียควรนำเทคโนโลยี Internet of Things (IoT) มาใช้ในการวัดและติดตามการใช้น้ำใน MDB อีกทั้งรัฐบาลควรพัฒนาแนวทางปฏิบัติสำหรับการเกษตรกรรมกึ่งเมืองกึ่งชนบทเพื่อสนับสนุนการทำการเกษตรแบบยั่งยืน โดยใช้หลักการทำการเกษตรแบบ Intensification นอกจากนี้รัฐบาลควรมีนโยบายที่สนับสนุนการใช้พลังงานผสมผสานในฟาร์ม ได้แก่ การใช้พลังงานทดแทน แบตเตอรี่เก็บไฟ เพื่อเป็นการลดต้นทุนและที่สำคัญคือประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม

การเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆ (Unlocking new technology)

ปัจจุบัน AgTech และ FoodTech ในออสเตรเลียได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งออสเตรเลียจัดว่าเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลกและคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านี้ โดยออสเตรเลียจะกลายเป็นหนึ่งในสามผู้ส่งออก AgTech และ FoodTech รายใหญ่ของโลก ดังนั้น การลงทุนและการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดในการเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรของโลก การศึกษาวิจัยและการพัฒนาเป็นสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการสนับสนุนต่อไป แต่เพื่อประโยชน์อย่างแท้จริง เทคโนโลยีเหล่านี้ควรนำไปใช้จริงในภาคเกษตรกรรม อย่างไรก็ดี รายงานจาก โครงการ Precision 2 Decision (P2D) พบว่าอุปสรรคในการนำระบบเกษตรกรรมแบบดิจิทัลไปใช้ คือ การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานในการเข้าถึงระบบโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนจึงควรให้ความสำคัญทั้งในเชิงนโยบายและการลงทุน นอกจากการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้แล้ว ออสเตรเลียจะต้องอาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์ในการพัฒนาพันธุ์ ซึ่งจะช่วยให้ออสเตรเลียสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

การดึงดูดคนและเงินทุน (Attracting people and capital)

แรงงานคนและทักษะเป็นปัจจัยสำคัญของภาคเกษตรกรรมออสเตรเลีย โดยประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณาในอนาคต ได้แก่ วัธีปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมต่อแรงงาน (Ethical labour practices) การพัฒนาพื้นที่ชนบท ได้แก่ การพัฒนาระบบโทรคมนาคม สาธารณสุข การศึกษา และสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อดึงดูดคนสู่พื้นที่ห่างไกล การให้วีซ่าและความคุ้มครองสิทธิการทำงานสำหรับแรงงานต่างชาติในภาคเกษตรกรรม มาตราการลด

ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอนของผลผลิตในภาคเกษตรกรรม เพื่อดึงดูดผู้ลงทุนรายใหม่สู่ภาคเกษตรกรรม โดยการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินรูปแบบใหม่ อาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเกษตรกรรม เป็นต้น

การนำเสนอเอกสารการอภิปราย เป็นเพียงขั้นตอนแรกในการดำเนินโครงการ Talking 2030 โดยขั้นตอนต่อไป NFF จะเริ่มจัดการประชุมโต๊ะกลมทั้งสิ้น 13 แห่งทั่วประเทศ เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม ถึง วันที่ 21 มิถุนายน 2561 เพื่อค้นหาแนวความคิดทางการเกษตรใหม่ๆ และนำมาประกอบการกำหนดนโยบายทางการเกษตรในลำดับต่อไป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตหน้าฟาร์มให้ได้ 100,000 ล้านบาทหรือดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2573

ข้อคิดเห็นของ สปช. แคนเบอร์รา

แม้ออสเตรเลียจะเป็นประเทศที่มีประชากรเพียง 24 ล้านคน แต่มีปริมาณผลผลิตด้านการเกษตรสูง สามารถนำรายได้เข้าประเทศปีละกว่า 1.2 ล้านล้านบาท ทั้งที่ ออสเตรเลียประสบภาวะแห้งแล้งและภัยธรรมชาติอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ขาดแคลนแรงงาน อีกทั้งยังมีค่าแรงงานและต้นทุนการผลิตสูงกว่าคู่แข่ง แต่อาศัยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เลือกผลิตสินค้าระดับพรีเมียม เน้นคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค และให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจังเพื่อสร้างความยั่งยืน นอกจากนี้ ออสเตรเลียยังมีการระดมทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อลดต้นทุนและสร้างความได้เปรียบด้านการขนส่งสินค้า การระดมสมองเพื่อหาแนวความคิดทางการเกษตรใหม่ๆ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตหน้าฟาร์มให้ถึง 2.5 ล้านล้านบาทหรือ Talking 2030 จึงเป็นความริเริ่มที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ไทยอาจนำแนวคิดเหล่านี้มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเกษตรของไทยต่อไป

ที่มา: National Farmers' Federation: www.nff.org.au

Talking 2030: Ideas for a \$100 billion farm sector: www.talking2030.com

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

เมษายน 2561